

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40519
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en l'especialitat de geografia i història
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	27 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa espec. geografia i història	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
JARDON GINER, PAULA	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
SAIZ SERRANO, JORGE	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

Com a disciplina acadèmica, la matèria Innovació docent i iniciació a la investigació educativa de l'especialitat de geografia i història s'incardina en el mòdul específic del currículum del Màster Universitari en Professor/a de Educació Secundària, juntament amb les matèries Aprenentatge i ensenyament de les matèries de l'especialitat de geografia i història, Complementos per a la Formació Disciplinar de l'especialitat de geografia i història, i Practicum de l'especialitat (incloent treball fi de Màster).

En aquesta assignatura s'abordaran aspectes bàsics relacionats amb la innovació docent en l'àmbit de la Geografia, la Història i la Història de l'Art, presentant les premisses bàsiques per a un enfocament innovador d'aquestes matèries que tinga en compte les dificultats dels estudiants i les estratègies didàctiques més adequades per a facilitar l'aprenentatge. Així mateix, s'introduirà a l'alumnat en els principals mètodes i temes d'investigació educativa en l'àrea de Didàctica de les Ciències Socials, connectant igualment els avanços en la investigació amb els de la innovació educativa

NOTA: *Per a una major concreció dels aspectes indicats en la Guia Docent haurà d'atendre's als Programes Docents facilitats en cada grup pels docents responsables.*

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous, o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant **i n d i c a d o r s d e q u a l i t a t**.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i **p l a n t e j a r - h i a l t e r n a t i v e s i s o l u c i o n s**.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaçs de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Ser capaçs d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atés el nivell i formació prèvia de els/as estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

-Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

-Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb uns altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.

-Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1.

2.

3.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En funció dels objectius d'aprenentatge, dels continguts i de les competències s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de l'assignatura.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

La qualificació, representació última del procés d'avaluació, haurà de ser reflex de l'aprenentatge individual, entès no només com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que té a veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals dels/as estudiants al trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar capacitats de comprensió i raonament noves al seu torn.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Seguiment periòdic del progrés dels/as estudiants, tant en l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats
- Valoració de la participació individual i en grup, tant en l'aula com en les tasques que es realitzin fora d'ella.
- Proves escrites i/o orals

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programin en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BENEJAM, Pilar y PAGES, Joan (1997); Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria. ICE - Horsori. Barcelona.

- FRIERA SUÁREZ, F. (1995); Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia. Barcelona. Graó.
-
- Carbonell, J. (2015). Pedagogías del siglo XXI. Alternativas para la innovación educativa, Barcelona: Octaedro.
- Latorre, A. (2007), El profesor investigador, en Latorre, A. La investigación acción. Conocer y cambiar la práctica educativa. Barcelona, Graó: 7-21.
- Tejada, J. (2000), "El docente innovador", en Torre, S. de la, Barrios, O (coord.), Estrategias didácticas innovadoras. Recursos para la formación y el cambio, Barcelona, Octaedro: 47-61.
- Gómez, C., (2018). Metodología y recursos para la enseñanza de la Geografía, Historia e Historia del arte en educación Secundaria, Murcia, Editum
- Gómez, C., Ortuño, J, Miralles, J. (2018), Enseñar ciencias sociales con métodos activos de aprendizaje. Reflexiones y propuestas a través de la indagación, Barcelona, Octaedro.
- Miralles, P., Gómez, C. (coord.), La educación histórica ante el reto de las competencias. Métodos, recursos y enfoques de enseñanza, Barcelona, Octaedro.

Complementàries

- Sáiz, J., López Facal, R. (2015). Competencias y narrativas históricas. El pensamiento histórico de estudiantes y futuros profesores. Revista de Estudios Sociales, 52, pp. 87-101.
- Sáiz, J., López Facal, R. (2016). Narrativas nacionales históricas de estudiantes y profesorado en formación. Revista de Educación, 374, pp. 118-141.
- Sáiz, J. (2017). Pervivencias escolares de narrativa nacional española: Reconquista, Reyes Católicos e Imperio en libros de texto de historia y en relatos de estudiantes, Historia y memoria de la Educación, 6, pp. 165-201.
- Sáiz, J., Parra, David (2017). Formación del profesorado de historia y ficción televisiva: el aprovechamiento didáctico de las series históricas en educación secundaria», REIFOP. Revista electrónica interuniversitaria de formación del profesorado, 20(2), pp. 95-109
-
- Jardón, P. (2019) El sentido de la enseñanza de la Geografía e Historia. 30 años del proyecto Gea-Clío, Aracné. Revista electrónica de recursos en internet sobre Geografía y Ciencias Sociales, 235.
- Mira, A., Sáiz, J. (2020) El docente investigador en las aulas de enseñanza básica. El modelo Gea-Clío, Iber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 100: 47-52.
- Souto, X.M., García, D. (2019). Conocer las rutinas para innovar en la Geografía escolar, Revista de Geografía Norte Grande, 74:207-228.
- Quinquers. D. (2004), Estrategias metodológicas para enseñar y aprender Ciencias Sociales: interacción, coordinación y participación, Iber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia, 40: 7-22
- Barton, K. (2010), Investigación sobre las ideas de los estudiantes acerca de la Historia: Enseñanza de las Ciencias Sociales, 9: 97-114.
- García Pérez, F. (2010), La investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales y la construcción del conocimiento profesional de los docentes, Ávila, R., Rivero, Mª P., Domínguez, P.L. (coords.), Metodología de investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales, Zaragoza, CSIC: 399-416.

- Merchán, F.J. (2010), La práctica de la enseñanza de las Ciencias Sociales como objeto de la investigación didáctica: importancia y dificultades metodológicas. Bases para una teoría de la acción en el aula, Ávila, R. M^a, Rivero, Mª P., Domínguez, P.L. (coords.), Metodología de investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales, Zaragoza, CSIC: 105-113.
- Miralles, P., Molina, P., Ortuño, J. (2011), La investigación en didáctica de las Ciencias Sociales, Educatio Siglo XXI, 29, 1: 149-174
- Banderas, N. (2020). Educar para una ciudadanía crítica: una investigación a partir de los usos y finalidades de la historia escolar, Panta Rei: revista digital de Historia y Didáctica de la Historia, 205-237.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Els continguts seran els mateixos que apareixen reflectits a la guia docent de l'assignatura i concretats en les programacions facilitades per cada docent a l'inici de curs i disponibles a l'aula virtual de cada grup.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

El volum de treball de l'estudiant serà el mateix que el que estableix la guia, adaptant el format de les classes teòricopràctiques a l'evolució de les circumstàncies sanitàries i les decisions adoptades per la Comissió de Coordinació Acadèmica del Màster i la resta d'òrgans de la Universitat de València.

En cas d'haver de realitzar una part de la docència en format virtual, aquesta es cobrirà mitjançant activitats teòricopràctiques (individuals o col·lectives) que podran realitzar-se per Aula Virtual, BBC i/o Teams o d'altres eines que es faciliten a l'efecte.

En cas que les circumstàncies sanitàries obliguen a l'adopció d'un model 100% virtual, les hores de presencialitat adoptaran el mateix format que la resta.

3. METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent incorporarà diferents recursos en funció de la disponibilitat tècnica i l'adaptació de la docència presencial com: pujada de materials i proposta d'activitats per Aula Virtual, Videoconferència síncrona BBC o Teams, Videoconferència asíncrona BBC, Diapositives locutades, debats en el fòrum, problemes/exercicis resolts (classes pràctiques/laboratoris), desenvolupament de projectes (seqüències o Unitats Didàctiques, etc.) o vídeos gravats o disponibles en el repositori institucional de la Universitat.

La part de presencialitat de l'estudiant s'orientarà cap a una docència activa que potencie la seua participació.

L'assistència a les sessions programades presencials i/o virtuals és obligatòria, encara que s'aplicarà amb criteris de flexibilitat i ateses les situacions excepcionals autoritzades.

El sistema de tutories contemplarà preferentment l'ús d'eines virtuals (correu electrònic i vídeo-conferències).

4. AVALUACIÓ

Es mantindrà el sistema d'avaluació programat en la guia docent i els criteris, instruments i percentatges de qualificació per a 1^a i 2ª convocatòria indicats en les concrecions facilitades per cada docent a l'inici de curs i disponibles a l'aula virtual de cada grup.

Sobre eixa base, l'avaluació s'adaptarà als eventuais escenaris de *semipresencialitat* o, en cas que fora necessari per l'evolució de les circumstàncies sanitàries, *100% virtual*, seguint les següents premisses:

- Totes aquelles activitats avaluable inicialment previstes per a ser realitzades a l'aula (p.e. exàmens, pràctiques, exposicions de treballs, etc.), podran realitzar-se des de casa en cas que siga pertinent o inevitable tot fent ús de les eines telemàtiques facilitades per la Universitat (tasques, vídeo-conferències síncrones o asíncrones, etc.).
- Els canvis en les formes exactes de realització de les diverses activitats avaluable seran sempre comunicats amb antelació per part de la/el docent.
- En funció de l'evolució de les circumstàncies sanitàries i, per tant, de la presencialitat, es podrà contemplar la supressió de determinades activitats (p.e. exposicions a l'aula) i/o la reducció del valor d'eventuals exàmens finals i reforçar el pes de l'avaluació continua en la qualificació global.

5. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia bàsica serà la mateixa que apareix a la guia docent. Al marge d'això, tal i com s'indica cada any a les programacions específiques dels docents, es facilitaran altres lectures més específiques per a cada tema, tot possibilitant, en tot cas, l'accés en línia d'aquestes referències.